

Sammanträdesdatum 2025-09-09

§ 171 Ärende om folkinitiativ gällande bevarandet av Gävle Flygplats

Diarienummer: 25KS91

Expedieras till:

Gävlebygdens Flygklubb

Beslut

Kommunstyrelsen, enligt ordförandens förslag, föreslår kommunfullmäktige besluta

att avvisa folkinitiativet *Bevarandet av Gävle Flygplats*

Ärendebeskrivning

Under år 2024 initierade Gävlebygdens Flygklubb (nedan kallad föreningen) en namninsamling i syfte att få till stånd en folkomröstning. Bakgrunden var fullmäktiges beslut om att hos Transportstyrelsen hemställa om att fastigheten Gävle Överhärde 63:1 ska avinrättas såsom flygplats (Kommunfullmäktiges beslut § 2 per den 23 september 2024, ärendenummer 24KS139). Den 21 januari 2025 lämnade föreningen in namninsamlingen i syfte att väcka ett s.k. folkinitiativ (ärendenummer 25KS61). I mars beslutade kommunstyrelsen om föreskrifter för granskning av folkinitiativ (Kommunstyrelsens beslut § 53 per den 11 mars 2025, ärendenummer 25KS63). Syftet med föreskrifterna var att lämna närmare bestämmelser om hur ett folkinitiativ ska granskas och hur vissa bestämmelser i kommunallagen ska förstås.

Gävle kommun genomförde en direktupphandling i syfte att låta en extern aktör granska namninsamlingen. Den externa aktören, KPMG, skulle utreda hur och i vilken omfattning underskrifterna uppfyller de formkrav som finns angivna i kommunallagen. KPMG skulle också ta ställning till hur många underskrifter som de facto fanns och förklara varje underskrift för giltig eller ogiltig. KPMG överlämnade sin rapport i juni.

KPMGs granskning visar följande. Totalt finns det 11 221 underskrifter. Av dessa bedöms 3 162 underskrifter vara ogiltiga. Den vanligaste orsaken är

Sammanträdesdatum 2025-09-09

att en underskrift brister i formellt hänseende, till exempel att personnumret inte är fullständigt. Enligt granskningen är 7 875 underskrifter giltiga.

I juli 2025 lämnade föreningen in ytterligare namnlistor till kommunen. Enligt mediala uppgifter kan det finnas 600 namnunderskrifter i dessa namnlistor. Frågan är hur dessa underskrifter ska beaktas i ljuset av att folkinitiativet lämnades in i januari 2025. Enligt styrelsens bedömning utgår kommunallagen från att ett folkinitiativ lämnas in vid ett och samma tillfälle. Detta bekräftas också i ett rättsfall vari det uttalas att en kommun inte har någon skyldighet att beakta kompletteringar av ett folkinitiativ. I avsaknad av andra beslut saknas det skäl att frångå den utgångspunkt som kommunallagen utgår ifrån: Ett folkinitiativ lämnas in vid ett och samma tillfälle. Det framgår implicit av 8 kap. 2 § andra stycket KL. Mot denna bakgrund anser styrelsen att den komplettering som lämnades in i juli 2025 inte ska beaktas som en del av folkinitiativet.

En förutsättning för att det överhuvudtaget ska föreligga ett folkinitiativ är att minst tio procent av de röstberättigade i kommunen har skrivit under initiativet och att dessa underskrifter i övrigt uppfyller de formkrav som finns angivna i bestämmelsen. Hur många som är röstberättigade i kommunen varierar över tid. Den senaste statistiska uppgiften från Valmyndigheten publicerades den 1 mars 2025. Enligt myndigheten fanns 82 530 röstberättigade i kommunen detta datum. Tio procent av 82 530 är 8 253. Eftersom antalet giltiga underskrifter understiger 10 procent av de röstberättigade i kommunen anser styrelsen att det inte finns något folkinitiativ i formell mening. Det saknas därför förutsättningar att pröva ärendet i sak. Folkinitiativet ska därför avvisas.

Yrkanden

Ordföranden yrkar att kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att avvisa folkinitiativet *Bevarandet av Gävle Flygplats*.

William Elofsson (M) yrkar att återremittera ärendet med följande motivering:

Sammanträdesdatum 2025-09-09

“Samtliga insamlade namn bör räknas i god demokratisk ordning. Det har inte skett. Därför bör ärendet återremitteras och denna felaktighet rättas till.”

I andra hand,

att kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

att tillstyrka att folkiniciativet Bevarandet av Gävle Flygplats är ett folkiniciativ,

att kommunstyrelsen bereder ett beslut om genomförande av folkomröstning till nästkommande sammanträde.

Jan-Eric Andersson (KD), Richard Carlsson (SD) instämmer i enlighet med William Elofssons (M) yrkande.

Beslutsgång

Ordföranden ställer frågan om ärendet ska avgöras idag eller om ärende ska återremitteras och finner att kommunstyrelsen beslutar att ärendet ska avgöras idag.

Ordföranden konstaterar att det finns två förslag till beslut, dels ordförandens förslag till beslut, dels William Elofssons (M) förslag, Jan-Eric Anderssons (KD) samt Richard Carlssons (SD) förslag till beslut. Därefter ställer ordföranden förslagen mot varandra och finner att kommunstyrelsen beslutar enligt ordförandens förslag. Votering begärs. Ordföranden konstaterar att kommunstyrelsen beslutar att föreslå kommunfullmäktige enligt ordförande förslag med röstsiffrorna 7-6.

Redovisning av röster

De som röstat i enlighet med ordförandens förslag till beslut (JA): Åsa Wiklund Lång (S), Julia Brozin (C), Jörgen Edsvik (S), Lena Lundgren Rörick (S), Therese Metz (MP), Kristofer Dahlgren (L), Marita Johansson (V).

De som röstat i enlighet med William Elofssons (M) förslag till beslut (NEJ): William Elofsson (M), Pekka Seitola (M), Eva Marja Andersson (M), Jan-Eric Andersson (KD), Richard Carlsson (SD) Thomas Norrman (SD).

Sammanträdesdatum 2025-09-09

Reservationer

William Elofsson (M), Pekka Seitola (M), Eva Marja Andersson (M), Jan-Eric Andersson (KD), Richard Carlsson (SD), Thomas Norrman (SD) reserverar sig för i förmån för deras partiföreträdares yrkanden.

Handlingar i ärendet

- Tjänsteskrivelse - Ärende om folkinitiativ gällande bevarande av Gävle Flygplats, dnr 25KS91-12
- Rapport KPMG - Granskning av namnunderskrifter, dnr 25KS91-8
- PM - Komplettering av folkinitiativ, dnr 25KS91-11